

***Почнаха бомбардировките, майка ми сама, избягахме в скривалището
Мая, р. 1935, София, кв. „Баталова воденица”***

Тридесет и пета година, на 28.04 съм родена. Почнах да пораснем. Станах на 7 годинки, баща ми почина. Майка ми остана вдовица. Тя сама ни отгледа шест деца. Сестра ми на 19 години почина. Роди и умре. Остави едно момче на годинка и половина. Мъжът и се ожени, не ще да гледа детето, изостави го. Почнаха бомбардировките. Майка ми сама, избягахме в скривалището в квартала, където се скрихме. Там отидохме, да се криеме де... Спреха бомбардировките, върнахме се, пак почнаха. Бомби падат, горят къщи, хората бягат и майка ми тръгнахме от тука към „Факултета”. Ама ние тука не живеехме, в хлебозавода имахме къща. Оттам като тръгнахме нагоре да отиваме, а майка ми с другите деца, а мене ме изостави до една канавка. Минават дето бягат от бомбардировките хората и ме намериха у дъжда, вземаха ме, заведоха ме с тях. И след това майка ми, като спреха бомбардировките, свират сирените за отбой, майка ми почнала да ме търси, че няма ме. Другите деца покрай нея, а мене ме няма. И хората питат: „Това момиче на кого е, на кого е куклата?” Майка ми ме видя, прегърна ме и дойде и почна да плаче. ” Боже, как така направи да остане това дете живо и здраво”!

Отидохме си вкъщи, щом влезнахме вътре, другата ми сестра родила. Нема лекари, нема никой, кой да те спаси. Започнаха пак бомбардировки. Майка ми взе и убива бебето, а тя /сестрата/ не може да ходи, родилка на един – два часа. Имаше скривалище до общината. Отидохме там и хората не пускат. Детето беше увито и те мислят „Какво ли е увитото?”. Майка вика: „Не е кой знае какво , това е момче, ето вижте го детето”. И пушнаха я. Там имаше легла вътре. Сложиха там детето, а то само кръв. И сестра ми вика: „Защо, мамо , не ме остави долу, защо ме взе със себе си?” „Как че те оставим, ти вътре че умреш.”

Върнахме се оттам другата сутрин, защото деноношно беше бомбардировката. Върнахме се оттам. Прибрахме се вкъщи, майка ми взема, изкъпа детето. Ние си играеме с него, гледаме как шава, а ние бяхме останали само две сестри /родилката е починала/. На втория ден пак почнаха бомбардировки и майка ми вика: „Нема, каквото става ще става, тука ще седиме”. И идва един възрастен мъж, цел в кръв да се крие при нас. И майка ми взема та го прибрала вътре. И сестра ми казва: „Виж то какъв е , защо го взимаш?” А майка ми „За нас добре ли ще е така, ако и на нас така

стане?“. Сложила го майка ми , а той само кръв, на леглото почна тя да плаче: „Боже, боже, прибра мъжа ми млад и за какво?“ От страх баща ми почина, не от бомбардировките да кажеш. Ами ходи, беше само Александровска болница преди. Отидоха там и само „Здрасти“ със зет си, що е правил от уплах и умира. И плакахме. И брат ми отиде войник, единия. Спреха вече бомбардировките. Брат ми, дето беше войник, после дойде оттам, немаше работа никъде, като сега що нема. Вземаха го, изпратиха го на лагер.

Майка ми сама остана със сестра ми и ние четири души. Другия ми брат, дето остана и той отиде войник, в концлагер го откараха. Той по една година остана в лагера, в Белене беше. Дойде си оттам брат ми, майка ми се разболе вече, на 52 години почина. Разболе се майка ми и почна изселване. Братята ми и ние в село Травник. Толбухинско, заминахме. Изпратиха ни там колко седехме там, 6 години седехме. Гледахме крави. Майка ми работеше, братята работеха в стопанството – крави гледаха, овце гледаха, на роначката царевица, по полетата копахме. Станах на 14 – 15 години и почнах да работя с майка ми. И там дойде един и на 17 години ме излъга, а той 5 – 6 години по – голем. Майка ми тръгна вече да се дойде към София и аз оставам там. И вече започнах да работя там вече с Найден. А майка ми казва: „ Нема ли да си заминеш?“, „Нема, майко!“ , а тя „Прощавам ти тогава!“ и заплака. Брат ми, големия, разбрал че съм направила глупости и не ме иска вече. Момчето ме заведе у тех. Почнах да работя с него. Казвам му „Немаме пари, Найдене, да си направим сватба, да се оженим.“ А той ми дава, каквото трябва. И вече родителите му събираха пари. Правиха един джумбуш по турски, облекоха ми шалвари. Два дена ми беше сватбата. Майка ми не иска да дойде, братята ми не искаха и неговите родители и роднини само. Забременях с големия ми син, не с дъщеря ми Елена съм забременела. Родих я. Тогава майка ми дойде да види детето и ми казва: „Ти си добре тука, майко , седи си!“ А аз и викам: „Много ме бие.“ Ходихме да копаеме, оставям детето, връщаме се, а той каже „Не си си изкарала реда, където копахме.“ А аз викам: „Като не можем, от гърдите ми млеко капе.“ А той почна да ме бие.

На втория път пак майка ми дошла, а той ме бие и затова си бегах. Пораснало детето ми вече, а братята не ме искат с него. И аз им викам: „Какво, да го изхвърлим ли навънка?“ „Недей ще го гледаме и ще го чуваме.“ И почна да учи тя. Ожених се за втория ми мъж. Той оттука, от квартал „Барите“, към Суходол живее. А беше войник, като се запознахме. Закъсне за казармата. Седе тука 15 дена, в хлебозавода живеехме. Търсат го от казармата, а той се крие. А аз отпуска ли е или не е, не знам. А той вика

„Да се ожениме, иначе затвор.“ И аз, без да знае майка ми, отидох, направих всичките прегледи и сега е същото. Направих прегледите, ходих да взема случайни хора за свидетели. Подписахме граждански брак. Идвам си дома и разправям на майка ми, а тя „Ти колко време го познаваш, да нема пак некое дете тука, на главата ми?“ , а аз „ Нема бе, майко, нема. Искам с него да живея и повече няма да правя така.“

Седнахме, майка ми сготвила, приготвила само една тенджера с манджа. Идва свекър ми. „Какво направихте, бе деца? Знаехте ли, че ние сме рода? Как можете толкова нещо да направите?“. Викаме „От къде да знаем?“. С майка ми започнаха там да си говорят, кой от къде е, що е. Майка ми и свекър ми от Северна България и втори братовчеди. Викам им „Па що от това? Така се случило“ , а свекър ми „Ката имате деца, нема да живеят.“ А майка ми „Стига глупости си говорил.“ После дойдоха военните, вземаха мъжа ми, а свекър ми иска с него да живея. Отидох със свекър ми. А свекърва ми мащеха отдалече почна да вика: „Риста, какво иска тая жена, това момиче тука? За какво ти е? Нека тя остане при тебе, а аз си заминавам.“ Отиде си тя, а аз останах със свекър ми. Започнах там да чистим, а то мръсно много. Минаха се два месеца, три и аз забременях. Дойде си момчето от казармата, пак заживяхме , пак се прибрахме при майка ми. Едно дете се роди, второ пак се роди. Мина се колко – 61 година се роди първото, после болния ми син – 63 година се роди. Па Траян 67 ли , 68 ли година, па Анжелка, па тая Васка. Аз това момиче не го исках, защото много деца. Работех в хлебозавода и взема та пуснах топлата вода на корема, та да го махам. Изпопарих си корема. Закараха ме в „Пирогов“, тоя дето ми кара хлеба и там почнаха да викат хората: „Боже, боже!“, а аз викам „Без да искам изпуснах водата.“ Те, лекарите, вземаха, намазаха ми корема. Дойде мъжа ми и аз му казах , а той вика: „Кой ти каза тия работи да направиш?“ Не искам повече деца“. И ми се роди детето не добре.

Ожени се голямото момиче. Аз работех у хлебозавода, а мъжът ми каруцарин беше, с коне работеше. Големото ми дете изучи 67-мо училище от първи до шести клас. Второто ми дете учи до 6 – 7 клас. Тая, болната Васка, учи във второ помощно училище. Излъга я тука едно момче, родила Трайчо, две близначета е родила. Едното излъгаха че е умряло, а то е живо, вземаха го от родилното и го откраднаха. Доведоха тука другото. Дойте си и почнахме да го гледаме детето, а то се родило 1600 грама, а другото, където го откраднаха 1900 грама. Почнахме да търсиме по съдилищата второто дете, а адвокатката вика: „И да го търсиш и да не го търсиш, по – добре да живее там, тя няма да може да гледа две деца.“ А мъжа ми пици и плаче „Как няма да го гледаме, как гледаме това и другото ще гледаме.“

Започна да учи нейното дете. Оставила го. Оженила се Васка. Търпим всичко. Големия син, ожени се, има три деца, има си и къща. А пък другия – пет деца има. Разведе се с жена си. Ожени се за друга жена. Сега на 48 години е, а детето от втората жена е на 3 годинки. Дотегна ми живота!... Другия ми син, дете му затвориша фризьорския салон на „Опълченска”, най - много ми помага. Живее в апартамент в „Зона Б 5”, с приятелката, ама не се разбират. Като дойде на гости, ми помага и аз се разбирам с нея, ама и викам „Требва с него да се разбираш!” Българка е, ама не е от София. Анжелка, неговата сестра, ожени се също за българин, но и те не се разбират, ама мъжа и се грижи за детето. Децата не работят никъде, работят частно, само Анжела е на държавна работа. Тука в двора живее и брат ми, помага му за всичко, без жена е и той. 42 години съм работила в хлебозавода и обувния, получавам 120 лева пенсия. Не стига. Търсих си работа по входовете, а Анжелка ми се кара, че ме болят краката. Ама ако ме вземат, ще ходя да чистя.